

B9-0171/2024

11.3.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl Rumunijos nacionalinių vertybių, kurias neteisėtai pasisavino Rusija,
grąžinimo
(2024/2605(RSP))

Martina Michels
The Left frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Rumunijos nacionalinių vertybių, kurias neteisėtai pasisavino Rusija, gražinimo (2024/2605(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1954 m. Hagos konvenciją dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu ir jos Antrąjį protokolą dėl sustiprintos kultūros vertybių apsaugos,
- atsižvelgdamas į 1972 m. lapkričio 16 d. UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2003 m. spalio 17 d. UNESCO deklaraciją dėl tyčinio kultūros paveldo naikinimo,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 1916 m. Rumunijos nacionalinis bankas, patyręs Centrinųjų valstybių sąjungos, kuri tuo metu buvo užėmusi didžiąją dalį Rumunijos, spaudimą, nusprendė perkelti Rumunijos išdą į Maskvą, kad būtų užtikrintas jo išsaugojimas;
- B. kadangi 1916 m. gruodžio 12–14 d. neokupuotame Jasų mieste į geležinkelio vagonus buvo pakrauta apie 1 738 dėžės, kuriose buvo Rumunijos aukso luitai ir monetos;
- C. kadangi 1935 m. tuometinė Sovietų Sąjunga grąžino 1 443 dėžes su sulaužytais antspaudais ir jos buvo pilnos senų archyvų, dokumentų, knygų ir religinių objektų, bet ne aukso;
- D. kadangi Europos Tarybos Asamblėja paragino Rusijos valdžios institucijas toliau dėti pastangas siekiant greitai išspręsti neišspręstus klausimus, susijusius su kultūros ir kitų vertybių gražinimu, vedant tiesiogines derybas su atitinkamomis šalimis¹;
- E. kadangi 2023 m. Rumunijos nacionalinio banko valdytojas pradėjo kampaniją, kurios tikslas buvo į tarptautines darbotvarkes, įskaitant Europos Parlamento darbotvarkę, įtraukti 1916 m. į Maskvą išsiųsto Rumunijos izdo klausimą;
- F. kadangi 2004 m. Rumunijos ir Rusijos sudaryta Jungtinė tarpvyriausybė komisija šiuo metu yra vienintelis dvišalis forumas, dėl kurio abi vyriausybės susitarė šiam klausimui aptarti;
- G. kadangi tarp Rusijos ir Vakarų tebesitęsia įtampa dėl Ukrainos;
- H. kadangi kultūros paveldas gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant toleranciją, kultūrų ir religijų dialogą bei tarpusavio supratimą, taigi skatinant taiką; kadangi dėl to kultūros

---

¹ Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 1896 (2012) „The honouring of obligations and commitments by the Russian Federation“ („Rusijos Federacijos pareigų ir įsipareigojimų vykdymas“);

paveldo apsauga ir išsaugojimas konfliktų ir krizių laikotarpiais yra labai svarbūs sprendžiant konfliktus ir užtikrinant tvarią taiką;

1. pripažįsta, kad daugelio ne ES kultūrų paveldas buvo išgrobstytas ir kad ES šalys, įskaitant Graikiją ir Rumuniją, turi teisėtų reikalavimų dėl savo kultūros paveldo, kuris yra už atitinkamų jų nacionalinių teritorijų ribų;
2. pabrėžia, kad turi būti grąžinti visi įmanomi Rusijoje esantys Rumunijos nacionalinio išdo daiktai, meno dirbiniai ar auksas;
3. ragina tęsti dvišales Rumunijos ir Rusijos derybas šiuo klausimu dalyvaujant UNESCO ir jai tarpininkaujant;
4. taip pat pabrėžia tarptautinės teisės svarbą, nes tai yra viena iš pagrindinių priemonių skatinant supratimą ir abipusiškai naudingus valstybių ryšius;
5. pripažįsta kultūros paveldo grąžinimo po ilgo laiko sunkumus ir sudėtingumą, tačiau pabrėžia, kad tuo neturėtų būti naudojama kaip priežastimi išvengti proceso arba jį vilkinti;
6. pabrėžia, kad teisėtais kultūros paveldo reikalavimais neturi būti piktnaudžiaujama ar naudojama kaip priemone siekiant padidinti įtampą tarp valstybių arba sukelti ar padidinti esamus konfliktus ar geopolitinę įtampą;
7. palankiai vertina reikšmingą UNESCO vaidmenį užtikrinant kultūros paveldo apsaugą ir propaguojant kultūrą kaip žmonių suartinimo ir dialogo skatinimo priemonę;
8. ragina ES, UNESCO, Europos Tarybą ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją kartu skatinti ir remti pastangas, kuriomis siekiama apsaugoti kultūros ir religinį paveldą;
9. pabrėžia kultūros paveldo apsaugos svarbą; pripažįsta, kad reikia vengti griežtų taupymo priemonių, aplaidumo, nepakankamo istorinių paminklų restauravimo ir kitų aplinkybių, kurios gali turėti įtakos jau ir taip trapiam infrastruktūrai, saugančiai žmonių ir materialinį paveldą;
10. pripažįsta, kad esami Europos paveldo teisės aktai ne visada vienodai taikomi visose valstybėse narėse, tai pat pripažįsta, kad yra atvejų, kai tinkamos finansinės paramos ir žmogiškųjų išteklių trūkumas gali pakenkti kultūros paveldui;
11. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Rusijos ir Rumunijos vyriausybėms.